

NOT: Meslekten çıkarma cezası ile tecziye edilen polislin diğer kamu kurum ve kuruluşlarında hangi sınıf ve unvanlara atamasının yapılabileceği hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-53773008-622.02-4364313
Konu: Meslekten Çıkarma Cezası

19/08/2022

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.08.2022 tarihli ve E-46612962-622.03-20024 sayılı yazınız.

Belediyenizde münhal olan bir kadroya 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 92 nci maddesine göre açıktan ataması yapılması düşünülen personelin daha önce meslekten çıkarma cezası ile tecziye edildiği belirtilerek polislik mesleği ile ilişkisi kesilen personelin hangi sınıf ve unvanlara atamasının yapılabileceği hususunda görüş talep edilen ilgi yazı ve eki incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;
"Genel ve özel şartlar" başlıklı 48 inci maddesinde, "*Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.*

A) Genel şartlar:

1. Türk Vatandaşı olmak,
2. Bu Kanunun 40 nci maddesindeki yaş şartlarını taşımak,
3. Bu Kanunun 41 nci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
5. (Değişik: 23/1/2008 - 5728/317 md.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.

6. Askerlik durumu itibariyle;

- a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,
- b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,
- c) Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

7. 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek akıl hastalığı bulunmamak.

B) Özel şartlar:

1. Hizmet göreceği sınıf için 36 ve 41 nci maddelerde belirtilen öğretim ve eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,
2. Kurumların özel kanun veya diğer mevzuatında aranan şartları taşımak." hükmü, "Memurluğun sona ermesi" başlıklı 98 inci maddesinde, "*Devlet memurlarının*
a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;
b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;
c) Memurluktan çekilmesi;
ç) İstek, yaş haddi, malûllük (...) sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;

d) Ölümlü;

hallerinde memurluğu sona erer." hükmü,

"Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller" başlıklı 125 inci maddesinde, "...

E-Devlet memurluğundan çıkarma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır;

a) *İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,*

b) *Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,*

c) *Siyasi partiye girmek,*

d) *Özürsüz olarak (...) bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,*

e) *Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,*

f) *Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,*

g) *Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,*

h) *Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,*

i) *Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,*

j) *Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,*

k) *5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı filleri işlemek.*

l) *(Ek: 3/10/2016 – KHK-676/75 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/61 md.) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.*

...

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır..." hükmü,

"Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları" başlıklı 92 nci maddesinde, "*İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.*

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun;

"Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde, "*Bu Kanun;*

a) *Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatında çalışan her sınıftan memurları,*

b) *...*

c) *kapsar."* hükmü,

"Disiplin cezaları" başlıklı 7 nci maddesinde "*(1) Personele verilecek disiplin cezaları şunlardır:...*

e) Meslekten çıkarma: Personelin emniyet, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatlarında bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.

f) Devlet memurluğundan çıkarma: Personelin bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılmasıdır..." hükmü,

"Devlet Memurluğundan Çıkarma" başlıklı 9 uncu maddesinde, "Devlet memurluğundan çıkarma cezası uygulanacak fiiller ve bu cezayı verme yetkisi ile ilgili olarak 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ayrıca, aşağıdaki filleri işleyen personel de Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılır;

a) Ülkenin bağımsızlığını zedelemeye, bütünlüğünü bozmaya ve milli güvenliği tehlikeye düşürmeye yönelik herhangi bir faaliyette bulunmak veya aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, vakıf, dernek ve benzeri teşekküle katılmak, bunlara yardım etmek veya bu yapılarla ilişki içerisinde bulunmak.

b) İşkence yapmak." hükmü yer almaktadır.

Meslekten çıkarma cezası ile personelin emniyet, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatında bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılması, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ise, personelin bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılması olarak tanımlanmıştır.

Meslekten çıkarma cezası ile tecziye edilen personelin bir daha emniyet, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatında çalışması engellenmekle birlikte, diğer kamu kurumlarında yeniden atanmasını engelleyici bir niteliği bulunmamaktadır.

7068 sayılı Kanunda düzenlenen Devlet memurluğundan çıkarma cezası ise 657 sayılı Kanunun 125/E maddesinde düzenlenen aynı isimli ceza ile benzer sonuçları doğurmakta olup bu ceza ile tecziye edilen emniyet personelinin bir daha Devlet memuru olarak atanmasının mümkün olmayacağı görülmektedir.

Ayrıca 1979 tarihli Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü'nün;

"Kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde, "Emniyet Teşkilatında çalışan her sınıftan memura verilecek disiplin cezalarını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlarla cezaların derece ve miktarı bu Tüzükte gösterilmiştir." hükmü,

"Disiplin cezaları" başlıklı 2 nci maddesinde, "Emniyet Teşkilatı memurlarına verilecek disiplin cezaları şunlardır:

...

E) Meslekten çıkarma, memurun, Emniyet Teşkilatı hizmetlerinde bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.

F) Devlet memurluğundan çıkarma, memurun, bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılmasıdır." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Tüzüğü'nün "Disiplin Cezalarını Gerektiren Eylem, İşlem, Tutum ve Davranışlar" başlıklı 3 üncü maddesinde söz konusu fiilleri işleyen emniyet personeline verilecek disiplin cezaları ile meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiiller uzun bir şekilde sayılmış olup "Memurluktan çıkarma" başlıklı 9 uncu maddesinde memurluktan çıkarma cezası için Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 2/7/2020 tarihli ve 31173 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin "Sınav şartı" başlıklı 10 uncu maddesinde, "(1) Görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atanacakların yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmaları gerekir." hükmü ile "Naklen atamalar" başlıklı 23 üncü maddesinde, "(1) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlardan, bu Yönetmelikte belirtilen aynı unvana, bu unvanla aynı düzeydeki veya daha alt düzeydeki diğer unvanlara, söz konusu unvanlar için mevzuatla aranan öğrenim ve sertifika gibi belgelere sahip olma şartlarını taşımaları kaydıyla, genel hükümlere göre naklen atama yapılabilir. Söz konusu personelden

doktora öğrenimini bitirmiş olanlar hakkında 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) ve (f) bentlerindeki hükümler de uygulanabilir.

(2) Diğer personel mevzuatına tabi olanların atamalarında ihraz ettikleri unvanların bu Yönetmelikteki denk kadroları, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görüşü doğrultusunda belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerdeki personel ihtiyacının giderilmesi amacıyla diğer personel kanunlarına tabi personelin gerek nakli ve gerekse açıktan atanmaları mümkün bulunmaktadır. Bu personelin hangi kadrolara atanacakları hususu ise mülga Devlet Personel Başkanlığı ve halen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı (Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü) görüşleri ile yerleşik hale gelmiştir.

Bu minvalde, polis memuru olarak görev yapmış olan ilgilinin mezkûr Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan "*Bilgisayar işletmeni, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, veznedar, anbar memuru, ayniyat memuru, belediye trafik memuru, bilet satış memuru, evlendirme memuru, gemi adamı, koruma ve güvenlik görevlisi, gişe memuru, memur, mutemet, sayaç memuru, tahsildar, şoför.*" unvanlı kadrolara öğrenim durumu, sertifika gibi diğer şartları taşıması halinde atanması mümkün bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; emniyet hizmetleri sınıfı personeline verilen meslekten çıkarma cezası, ilgilinin başka bir kamu kurumu ve hizmet sınıfında memuriyetine engel teşkil etmemekte, yalnızca tekrar emniyet teşkilatı ve hizmetlerine Devlet memuru olarak atanmasını yasaklamaktadır.

Bu itibarla, ilgilinin, Devlet memurluğundan çıkarma cezası almamış olmak, memuriyete atanma genel şartlarını sağlamak ve atanılacak kadroya ilişkin diğer özel şartlara haiz olmak kaydıyla anılan kurum haricindeki kamu kurum ve kuruluşlarına atanmasının mümkün olduğu ve Belediyenizde münhal olan bir kadroya açıktan atama yapılması düşünülen personelin aranılan diğer şartları taşıması halinde mezkûr Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan kadrolardan birine sınavsız olarak genel hükümler çerçevesinde atanmasının Belediyenizin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü